

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Eelarvekomisjon

2010/2300(INI)

1.4.2011

ARVAMUS

Esitaja: eelarvekomisjon

Saaja: arengukomisjon

ELi eelarvest arengumaadele antava toetuse tulevik
(2010/2300(INI))

Arvamuse koostaja: Anne E. Jensen

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Eelarvekomisjon palub vastutaval arengukomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. on üllatunud komisjoni rohelises raamatus eelarvetoetuse kohta esitatud andmete ja arvuliste näitajate vähesuse üle ning imestab, kuidas osapooled ja asjast huvitatud sidusrühmad saavad ilma eelarvetoetuse näitajaid ja suundumusi käsitleva vabalt jagatud ja kättesaadava teabeta konsulteerimisest täies ulatuses osa võtta;
2. on arvamisel, et ELi abi peaks tekitama partnerriikides tegeliku kvalitatiivse muutuse ja kinnitab, et eelarvetoetus on selle eesmärgi saavutamiseks tõhus vahend, juhul kui sellele seatakse tingimused ja seda kasutatakse paralleelselt tõhusa poliitilise ja valdkondliku dialoogiga;
3. peab eelarvetoetust nõuetekohase kasutamise korral väga oluliseks arengu edendamise vahendiks, mis süvendab partnerriikide isevastutust arengustrateegiate eest ning suurendab valitsuste aruandekohustust ja abi prognoositavust; rõhutab siiski, et eelarvetoetus peab olema mitte üksnes rahaülekanne, vaid osa paketist, mis hõlmab valdkondlikku dialoogi, tulemuslikkuse hindamist, suutlikkuse suurendamist ja muid toetavaid sekkumismeetmeid;
4. tuletab meelde, et kolmandatele riikidele antava eelarvetoetuse konkreetse mõju näitamiseks on tingimata vaja selgelt määratletud, laialdaselt heakskiidetud ja hoolikalt jälgitavad näitajaid, ning et vastavad eelarvetoetused institutsioonid peaksid regulaarselt saama andmeid näitajate ja juhiste kohta, mis mõjutavad otsuste tegemist eelarvetoetuse kohta; rõhutab, et näitajaid tuleb paremini kohandada partnerriikide konkreetsetele vajadustele, et vältida komisjoni poolt rakendatud suhtumist, mille kohaselt ühesugune lähenemisviis sobib kõigile ja mis võib osutuda kahjulikuks;
5. leiab, et eelarvetoetust puudutavates rahastamisotsustes tuleb, lisaks oodatavale kasule, võtta arvesse ka lühi- ja pikaajalisi riske nii doonor- kui ka partnerriikides; märgib, et kontrollikoda on oma eriaruandes¹ selle hinnanguga täielikult nõus ning rõhutab, et sellegipoolest tuleb välja arendada toimiv riskijuhtimissüsteem ja seda rakendada;
6. peab abivoogude prognoositavust üheks kõige olulisemaks teguriks kulutuste kvaliteedi tagamisel, sest see võimaldab partnerriikidel kulusid pikaajaliselt planeerida ja rahastada valdkondliku poliitika parandusmeetmeid; pooldab kõnealuse lähenemise toetamist partnerriikide fiskaalpoliitikas ja riigi tulude paremat kasutamist, mis pikas perspektiivis peaks vähendama riigi sõltuvust abist;
7. leiab, et tõhus ja mõlemapoolne vastutus on eelarvetoetuse nurgakivi ja selle jätkusuutlikkuse eeldus; peab oluliseks nii seda, et doonor- ja partnerriikide valitsused oleksid oma kodumaal täielikult vastutavad, kui ka seda, et mõlema osapoole valitsused, parlamendiliikmed ja kodanikud vastutaksid oma vastaspoole ees; on arvamisel, et sellega

---

¹ ELi Kontrollikoja eriaruanne nr 11/2010 „Üldise eelarvetoetuse komisjonipoolne haldamine AKV, Ladina-Ameerika ja Aasia riikides”

seoses tuleks doonor- ja partnerriikides suurendada üldsuse teadlikkust eelarvetoetuse ulatuse ja selle mõju kohta;

8. rõhutab, et partnerriigi valitsuse vastutus oma kodanike ees on arengueesmärkide saavutamise seisukohast väga oluline; märgib, et seni on riigisisene aruandlus vaid mõõdukalt paranenud, osaliselt seetõttu, et paljudes riikides ei suuda kodanikuühiskond ja parlament toetada ja jälgida poliitikavalikuid läbipaistva eelarvemenetluse käigus; nõuab seetõttu, et riikide parlamendid ja kodanikuühiskond kaasataks süstemaatiliselt vaesuse vastu võitlemise alasesse poliitilisse dialoogi ja eelarvetoetuse iga-aastasessse läbivaatamisse;
9. rõhutab vajadust võidelda pettuse ja korrupsiooniga, sest need nähtused ohustavad eriti tõsiselt arengueesmärkide saavutamist ja eelarvetoetuse tulemuslikkust ning võivad kahjustada eelarvetoetuse kasutamise legitiimsust;
10. on kindlalt veendunud, et kolmandatele riikidele tulevikus antava ELi eelarvetoetuse põhjalikus analüüsis tuleks käsitleda ka Euroopa Arengufondi eelarvestamist; on teadlik praeguse olukorra ajaloolisest ja institutsioonilisest tagapõhjast, kuid usub, et nõukogul, liikmesriikidel ning Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikidel oleks aeg tunnistada, et praegune olukord kahjustab ELi eelarvetoetuse tõhusust, läbipaistvust ja sellega seotud vastutust; rõhutab siiski, et selline eelarvestamine ei tohi kaasa tuua arengupoliitika valdkondadele ette nähtud rahaliste vahendite kogusumma vähenemist;
11. juhhib tähelepanu, et ELil on rahvusvahelisel tasandil rohkem kaalu kui tema eraldiseisvate liikmesriikide kogumõjul; kutsub liikmesriike, komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles parandama, kooskõlas muudes poliitikavaldkondades kasutusel olevate tavadega, kolmandatele riikidele antava eelarvetoetuse koordineerimist, et vältida ja/või kõrvaldada kattumist, ebajärjekindlust ja ebaühtsust; taunib asjaolu, et hiljutiste hinnangute kohaselt on poliitika, teenuseid osutavate asutuste ja süsteemide nõrkus valdkondlikul tasandil sundinud abiandjaid viima ellu projekte oma süsteemide abil ning tegema pigem kahepoolset kui koordineeritud koostööd; selline olukord on eriti vastuvõetamatu ajal, kui rahastamisvahendeid napib, ning lisaks on ELil seetõttu palju raskem täita oma lubadust parandada abi prognoositavust; kinnitab endiselt, et ELi eelarvetoetuse kõigis ettevalmistus- ja täitmisfaasides tuleks keskenduda konkreetsetele aladele, millest saadakse kõige rohkem lisandväärtust;
12. rõhutab, et parema koordineerimise eesmärgiks on optimeerida vahendite eraldamist, edendada parimate tavade vahetamist ning suurendada eelarvetoetuse tõhusust;
13. on seisukohal, et Euroopa Liit peaks ära tundma ja kasutama oma tohutust poliitilisest kaalust ja liidu tegevuse potentsiaalsest ulatuslikkusest tulenevat lisandväärtust ning tagama, et liidu poliitiline mõju on vastavuses tema antud rahalise toetusega.

EELARVETOETUS EUROOPA ARENGUFONDIST

**KULUKOHUSTUSED JA PROGRAMM
AKV RIIKIDES 2009. AASTA LÕPUNI**

Riik	Üheksanda EAF (2003–2007) kulukohustused		Kümnenda EAF (2008–2013) programm		Kümnenda EAF (2008–2013) kulukohustused	
	Üldine toetus eelarvele	Valdkondlik eelarvetoetus	Üldine toetus eelarvele	Valdkondlik eelarvetoetus	Üldine toetus eelarvele	Valdkondlik eelarvetoetus
Barbados		10 500 000		8 300 000		
Burkina Faso	197 000 000	2 000 000	320 000 000	75 000 000	325 620 000	50 000 000
Burundi	84 120 000		90 000 000		68 700 000	
Benin	92 580 000	97 000 000	100 000 000	75 600 000	76 900 000	25 000 000
Bahama			4 200 000			
Botswana		51 416 000		62 000 000		60 000 000
Belize				10 000 000		
Kongo (KDV)	106 000 000				22 620 000	
Kesk-Aafrika Vabariik	18 530 000		34 000 000		29 210 000	
Kongo (Brazzaville)	30 450 000					
Cabo Verde	21 225 000		33 000 000		16 300 000	11 500 000
Dominica		10 780 000	4 600 000			
Dominikaani Vabariik	38 000 000	48 200 000	91 300 000	53 700 000		
Etiopia	58 273 703	162 464 024	195 000 000	200 000 000		200 000 000
Falklandi saared		4 547 116				
Gabon				10 000 000		
Grenada		10 000 000		5 000 000	5 290 000	
Ghana	111 000 000	5 000 000	175 000 000	83 000 000	216 020 000	8 000 000
Gambia			22 000 000			
Guinea-Bissau	18 100 000		32 000 000		32 950 000	
Guyana	41 196 379		30 200 000	14 800 000		
Haiti	36 200 000		48 000 000	10 000 000	64 580 000	
Jamaica	32 550 000	12 250 000	60 500 000	33 000 000	41 900 000	33 000 000
Kenya	125 000 000		126 800 000	66 400 000		
Komoorid		16 465 000			7 270 000	
Saint Lucia				6 900 000		
Libeeria	3 500 000		20 200 000		27 000 000	

Riik	Üheksanda EAF (2003–2007) kulukohustused		Kümnenda EAF (2008–2013) programm		Kümnenda EAF (2008–2013) kulukohustused	
	Üldine toetus eelarvele	Valdkondlik eelarvetoetus	Üldine toetus eelarvele	Valdkondlik eelarvetoetus	Üldine toetus eelarvele	Valdkondlik eelarvetoetus
Lesotho			53 800 000		26 000 000	
Madagaskar	129 500 000		170 000 000	160 000 000	90 000 000	
Mali	156 530 000	87 000 000	150 000 000	106 500 000	155 700 000	
Mauritaania			38 000 000	29 000 000		
Montserrat		17 200 000				
Mauritaania,	28 552 531	44 357 000	43 500 000		44 990 000	16 600 000
Malawi	85 500 000		175 000 000	60 000 000	123 890 000	
Mosambiik	149 922 000	92 700 000	311 000 000	181 200 000	315 110 000	30 000 000
Namiibia		85 000 000		60 200 000		
Uus-Kaledoonia		21 500 000				
Nigeeria	181 000 000		150 000 000	135 000 000	93 000 000	15 000 000
Saint-Pierre ja Miquelon		12 810 000				
Rwanda	101 764 000		175 000 000	35 000 000	184 440 000	78 800 000
Seišellid			7 500 000		15 500 000	
Saint Helena		15 590 000				
Sierra Leone	62 000 000		90 000 000	10 000 000	64 820 000	
Senegal	53 000 000		133 000 000	25 000 000	75 000 000	
São Tomé ja Príncipe				13 300 000		
Turks ja Caicos	14 635 000					
Tšaad	23 800 000					
Togo	5 000 000		32 000 000		32 500 000	
Trinidad ja Tobago		27 300 000		24 300 000		
Tansaania	201 000 000	43 500 000	305 000 000	139 000 000	314 840 000	70 000 000
Uganda	92 000 000	17 500 000	175 000 000	55 000 000	175 000 000	
Saint Vincent ja Grenadiinid				6 200 000		
Vanuatu	4 750 000		8 600 000			
Samoa,				25 500 000		15 300 000
Sambia	179 000 000	93 000 000	232 000 000	136 000 000	255 000 000	35 000 000
KOKKU	2 481 678 612	988 079 139	3 636 200 000	1 914 900 000	2 900 150 000	648 200 000

Üldine toetus eelarvele: riigi siseriiklikule arengustrateegiale antav toetus
Valdkondlik eelarvetoetus: teatavale sektorile antav toetus

Allikas: ELi Kontrollikoja eriaruanne nr 11/2010

**EELARVETOETUS
ARENGUKOOSTÖÖ RAHASTAMISVAHENDIST
KOHUSTUSED AASIA JA LADINA-AMEERIKA RIIKIDES
2002–2009**

Riik	Üldine toetus eelarvele	Valdkondlik eelarvetoetus	KOKKU
Bangladesh	0	105 000 000	105 000 000
Bolivia	0	96 500 000	96 500 000
Ecuador	0	54 600 000	54 600 000
Guatemala	0	33 800 000	33 800 000
Honduras	60 500 000	34 000 000	94 500 000
Indoneesia	0	145 000 000	145 000 000
India	0	340 000 000	340 000 000
Kõrgõzstan	0	65 000 000	65 000 000
Kambodža	23 100 000	30 000 000	53 100 000
Laos	16 200 000	0	16 200 000
Nicaragua	75 500 000	92 900 000	168 400 000
Nepal	0	38 000 000	38 000 000
Peruu	0	60 800 000	60 800 000
Filipiinid	0	59 000 000	59 000 000
Pakistan	0	109 000 000	109 000 000
Paraguay	24 000 000	54 000 000	78 000 000
El Salvador	37 000 000	37 100 000	74 100 000
Tadžikistan	0	43 000 000	43 000 000
Uruguay	0	8 000 000	8 000 000
Vietnam	102 000 000	16 000 000	118 000 000
KOKKU	338 300 000	1 421 700 000	1 760 000 000

jaotumine:

Aasia ja Ladina-Ameerika, 2002–
2006: 810 125 000
Arenghukoostöö vahend, 2007–2009:
949 875 000

Üldine toetus eelarvele: riigi siseriiklikule arengustrateegiale antav toetus
Valdkondlik eelarvetoetus: teatavale sektorile antav toetus

Allikas: ELi Kontrollikoja eriaruanne nr 11/2010

EELARVETOETUSE MAKSED 2009. AASTAL
EUROOPA ARENGUFONDIST JA ARENGUKOOSTÖÖ VAHENDIST

miljonites eurodes

PIIRKOND	Eelarvetoetus kokku	Üldine toetus eelarvele		Valdkondlik eelarvetoetus	
		Summa	% kogu eelarvetoetusest	Summa	% kogu eelarvetoetusest
AKV riigid % eelarvetoetusest kõigile piirkondadele	1 009.0 61%	755.1 97%	75%	253.9 29%	25%
LADINA-AMEERIKA % eelarvetoetusest kõigile piirkondadele	121.8 7%	6.5 1%	5%	115.3 13%	95%
AASIA % eelarvetoetusest kõigile piirkondadele	112.0 7%	16.0 2%	14%	96.0 11%	86%
Euroopa naabrus- ja partnerlusinstrument % eelarvetoetusest kõigile piirkondadele	415.0 25%	0.0 0%	0%	415.0 47%	100%
KOKKU % eelarvetoetusest kõigile piirkondadele	1657.8 100%	777.6 100%	47%	880.2 100%	53%

Üldine toetus eelarvele: riigi siseriiklikule arengustrateegiale antav toetus
Valdkondlik eelarvetoetus: teatavale sektorile antav toetus

Allikas: Arengu ja koostöö peadirektoraat, Euroopa Komisjon.

SEOS ÜLDISE EELARVETOETUSE JA KOMISJONI HINNANGU VAHEL RISKI KOHTA, MIS TEKIB ÜLDISE EELARVETOETUSE KASUTAMATA JÄTMISEL ABIKÕLBLIKKUSKRITEERIUMITELE MITTEVASTAVUSE TÕTTU

		VÄIKE RISK	KESKMINE RISK	SUUR RISK
AKV riigid, kelle kümnenda EAFi riikliku näidisprogrammi on kavandatud <i>eelarvetoetuse programm</i>		20	14	8
AKV riigid, kelle kümnenda EAFi riikliku näidisprogrammi <i>ei ole</i> kavandatud <i>eelarvetoetuse programmi</i>		0	8	18
Eelarvetoetuse % kümnenda EAFi riikliku näidisprogrammist	Keskmine	73.0 %	63.2 %	35.0 %
	Madalaim	48.1 %	39.6 %	19.9 %
	Kõrgeim	89.4 %	95.3 %	84.7 %

Allikas: ELi Kontrollikoja eriaruanne nr 11/2010

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	31.3.2011
Lõpphääletuse tulemus	+: 25 -: 3 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Marta Andreasen, Francesca Balzani, Reimer Böge, Lajos Bokros, Giovanni Collino, Jean-Luc Dehaene, James Elles, Göran Färm, José Manuel Fernandes, Carl Haglund, Lucas Hartong, Monika Hohlmeier, Sergej Kozlík, Jan Kozłowski, Alain Lamassoure, Giovanni La Via, Vladimír Maňka, Claudio Morganti, Nadezhda Neynsky, Miguel Portas, László Surján, Angelika Werthmann, Jacek Włosowicz
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Maria Da Graça Carvalho, Gerben-Jan Gerbrandy, Jan Olbrycht, Peter Št'astný
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 187 lg 2)	Ivo Vajgl